

Z A K O N

O STAVLJANJU NA TRŽIŠTE DRVETA I DRVNIH PROIZVODA

I. UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se prava i obaveze pravnog lica i preduzetnika koji prvi put stavljaju na tržište drvo i drvene proizvode, obaveze trgovca drvom i drvnim proizvodima, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za praćenje porekla drveta i drvnih proizvoda koji se stavljaju na tržište.

Izuzetak od primene

Član 2.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na drvene proizvode ili delove tih proizvoda dobijene od drveta ili drvnih proizvoda čiji je životni ciklus završen i koji bi inače bili tretirani kao otpad u skladu sa propisima kojima se uređuje otpad.

Cilj zakona

Član 3.

Cilj ovog zakona je da se obezbedi unapređenje sistema očuvanja šuma i viši nivo zaštite životne sredine, uključujući očuvanje i zaštitu biodiverziteta i smanjenje uticaja klimatskih promena.

Definicije

Član 4.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) „drvo i drvni proizvodi” jesu drvo i drvni proizvodi za koje se obezbeđuje sledljivost porekla prilikom stavljanja na tržište, a koji su utvrđeni propisom kojim se utvrđuje lista drveta i drvnih proizvoda;
- 2) „stavljanje na tržište” jeste prvo stavljanje drveta, odnosno drvnih proizvoda na tržište Republike Srbije radi distribucije, odnosno za potrebe obavljanja privredne delatnosti, bez obzira na način prodaje, uključujući trgovinu putem sredstava komunikacije na daljinu, besplatno ili uz naknadu i ne odnosi se na proizvode napravljene od drveta ili drugih drvnih proizvoda koji su već stavljeni na tržište Republike Srbije;
- 3) „subjekt” jeste pravno lice, odnosno preduzetnik koje prvi put stavlja na tržište drvo, odnosno drvene proizvode;
- 4) „trgovac” jeste pravno lice, odnosno preduzetnik koji u okviru privredne delatnosti nabavlja drvo, odnosno drvene proizvode koji su već stavljeni na tržište, radi dalje prodaje ili prerade;
- 5) „država seče drveta” jeste država, odnosno teritorija u kojoj je posečeno drvo, odnosno posečeno drvo ugrađeno u drvni proizvod;
- 6) „zakonito posečeno drvo” jeste drvo posečeno u skladu sa propisima u državi seče drveta;

7) „nezakonito posečeno drvo” jeste drvo koje nije posečeno u skladu sa propisima u državi seče drveta;

8) „propisi u državi seče drveta” jesu propisi u državi seče drveta kojima se uređuje:

(1) pravo na seču unutar određenih granica,

(2) plaćanje za pravo na seču i drvo, uključujući i poreze, naknade i takse u vezi sa sečom,

(3) oblast šumarstva, zaštite životne sredine i druge oblasti u vezi sa sečom drveta,

(4) pravo trećih lica u vezi s pravom vlasništva, korišćenja, raspolaganja i zakupa zemljišta, na koje utiče seča drveta,

(5) trgovina i carina;

9) FLEGT (*Forest Law Enforcement, Governance and Trade*) jeste skup mera Evropskog saveta kojim se uređuju pitanja sprovođenja zakona, upravljanja i trgovine u oblasti šumarstva na osnovu kojih se izdaje FLEGT dozvola;

10) CITES (*Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*) jeste međunarodna konvencija potvrđena Zakonom o potvrđivanju Konvencije o međunarodnom prometu ugroženih vrsta divlje flore i faune („Službeni list SRJ – Međunarodni ugovori”, broj 11/01) u skladu sa kojom se izdaje CITES dozvola;

11) „sistem dužne pažnje” jeste sistem mera i postupaka procene rizika koje preduzima subjekt radi smanjenja rizika od stavljanja na tržište nezakonito posečenog drveta i proizvoda od takvog drveta;

12) „dozvola za seču” jeste bilo koja mera kojom se dodeljuje pravo na seču šume na određenoj teritoriji;

13) „sertifikacija ili drugi verifikovani sistem” jeste sistem mera u postupku provere i ublažavanja rizika od stavljanja na tržište nezakonito posečenog drveta i proizvoda dobijenih od takvog drveta, a koji je potvrđen od nacionalnog, odnosno međunarodnog tela nadležnog za verifikaciju, odnosno akreditaciju.

Nadležni organ

Član 5.

Nadležni organ za sprovođenje ovog zakona je ministarstvo nadležno za poslove šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Drvo i drvni proizvodi

Član 6.

Drvo i drvni proizvodi koji se stavljaju na tržište u skladu sa ovim zakonom razvrstani su po tarifnim oznakama nomenklature Carinske tarife.

Vlada utvrđuje listu drveta i drvni proizvoda za koje se obezbeđuje sledljivost porekla prilikom stavljanja na tržište.

Lista iz stava 2. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Drvo i drvni proizvodi
obuhvaćeni FLEGT i CITES dozvolama

Član 7.

Zabranjeno je stavljanje na tržište drveta koje je nezakonito posečeno u smislu ovog zakona, kao i drvnih proizvoda dobijenih od takvog drveta.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na nezakonito posečeno drvo i drvene proizvode koji se prodaju u sudskom postupku u skladu sa zakonom.

Drvo i drvni proizvodi za koje je država seče drveta izdala FLEGT, odnosno CITES dozvolu, smatraju se zakonito posećenim u smislu ovog zakona.

II. SISTEM DUŽNE PAŽNJE

Uspostavljanje sistema dužne pažnje

Član 8.

Radi sprečavanja nezakonite seče i nezakonitog stavljanja na tržište drveta i proizvoda od nezakonito posečenog drveta primenjuje se sistem dužne pažnje.

Primenom sistema dužne pažnje obezbeđuje se sledljivost porekla drveta i drvnih proizvoda koji se stavljaju na tržište.

Subjekt je dužan da uspostavi i primenjuje sistem dužne pažnje za prvo stavljanje drveta, odnosno drvnih proizvoda na tržište.

Subjekt održava i redovno procenjuje sistem dužne pažnje.

Obuhvat sistema dužne pažnje

Član 9.

Sistem dužne pažnje obuhvata:

- 1) prikupljanje podataka o drvetu i drvnim proizvodima, koje subjekt stavlja na tržište;
- 2) procenu rizika stavljanja na tržište nezakonito posečenog drveta i drvnih proizvoda dobijenih od takvog drveta;
- 3) ublažavanje identifikovanog rizika.

Podaci o drvetu i drvnim proizvodima

Član 10.

Subjekt koji stavlja drvo, odnosno drvene proizvode na tržište dužan je da ima podatke o:

- 1) trgovačkom nazivu, vrsti proizvoda, uobičajenom narodnom, odnosno naučnom nazivu vrste drveta;
- 2) državi seče drveta, kao i pojedinim delovima teritorije države, ukoliko su unutar države utvrđeni delovi teritorije sa različitim stepenom rizika;
- 3) količini (izraženoj u zapremini, masi ili broju jedinica);
- 4) nazivu i adresi dobavljača, ako drvo, odnosno drvni proizvodi potiču iz druge države seče drveta;
- 5) nazivu i adresi trgovca kojem su isporučeni drvo, odnosno drvni proizvodi;

6) dokumentima, odnosno drugim podacima kojima se dokazuje da su drvo i drvni proizvodi proizvedeni i stavljeni na tržište u skladu sa propisima u državi seče drveta.

Podatke iz stava 1. ovog člana subjekt čuva najmanje pet godina i stavlja ih na uvid nadležnom organu.

Procena rizika

Član 11.

Subjekt stavlja na tržište drvo, odnosno drvne proizvode po prethodno sprovedenoj proceni rizika od stavljanja na tržište nezakonito posečenog drveta i proizvoda dobijenih od takvog drveta.

Procena rizika iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu podataka iz člana 10. ovog zakona i podataka o:

- 1) usaglašenosti sa propisima države seče drveta, odnosno sertifikacijom ili drugim verifikovanim sistemom provere;
- 2) rasprostranjenosti nezakonite seče određenih vrsta drveta;
- 3) rasprostranjenosti nezakonite seče ili nezakonitog postupanja u državi seče, odnosno području unutar države gde je izvršena seča, uključujući i rasprostranjenost oružanih sukoba;
- 4) sankcijama Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija ili Saveta Evropske unije državi seče drveta na uvoz ili izvoz drveta;
- 5) složenosti lanca snabdevanja drvetom, odnosno drvnim proizvodima (broj učesnika, broj država, područja i vrsta drveta).

Podatke iz stava 2. ovog člana subjekt čuva najmanje pet godina i stavlja ih na uvid nadležnom organu.

Ublažavanje rizika

Član 12.

Subjekt preduzima odgovarajuće mere za ublažavanje rizika od stavljanja na tržište nezakonito posečenog drveta i proizvoda dobijenih od takvog drveta, kada je postupkom procene rizika na osnovu podataka iz čl. 10. i 11. ovog zakona utvrđeno postojanje rizika, osim ako je rizik neznatan.

Mere za ublažavanje rizika, pored podataka iz stava 1. ovog člana, mogu uključivati pribavljanje i dodatnih podataka, odnosno dokumenata i njihovu verifikaciju.

Primena sistema dužne pažnje

Član 13.

Subjekt ažurira sistem dužne pažnje za svaku vrstu drveta, odnosno drvnih proizvoda koju mu isporučuje određeni dobavljač i to jednom godišnje, ukoliko nisu promenjeni vrsta drveta, država, odnosno teritorija unutar države ili dozvola za seču.

Subjekt je dužan da obezbedi pristup podacima o svakoj isporuci iz stava 1. ovog člana.

Podatke iz stava 2. ovog člana subjekt čuva najmanje pet godina i stavlja ih na uvid nadležnom organu.

Subjekt popunjava izjavu o primenjenom sistemu dužne pažnje za prvo stavljanje drveta, odnosno drvnih proizvoda na tržište.

Ministar nadležan za poslove šumarstva (u daljem tekstu: ministar) bliže propisuje obrazac izjave o primenjenom sistemu dužne pažnje za drvo, odnosno drvene proizvode, način podnošenja i popunjavanja izjave, kao i druge zahteve o primenjenom sistemu dužne pažnje za drvo, odnosno drvene proizvode koje subjekt stavlja na tržište.

Izjavu iz stava 4. ovog člana subjekt stavlja na uvid nadležnom organu.

Sertifikacija ili drugi verifikovani sistemi provere

Član 14.

Sertifikacija ili drugi verifikovani sistemi provere uzimaju se u obzir u postupku procene i ublažavanja rizika, ako ispunjavaju sledeće uslove:

- 1) da je njima uspostavljen sistem mera u skladu sa propisima države seče drveta, koji je javno dostupan;
- 2) da se njima vrše redovne provere, uključujući i terenske kontrole, u intervalima do 12 meseci, u cilju potvrde usklađenosti sa važećim propisima;
- 3) da uključuju praćenje drveta posečenog u skladu sa propisima države seče drveta i drvnih proizvoda dobijenih od tog drveta, u lancu snabdevanja pre stavljanja na tržište;
- 4) da su njima predviđene provere kojima se obezbeđuje da drvo, odnosno drvni proizvodi nepoznatog porekla, odnosno drvo ili drvni proizvodi koji nisu posečeni u skladu sa propisima u državi seče drveta ne uđu u lanac snabdevanja.

Trgovac

Član 15.

Trgovac je dužan da u svim delovima lanca snabdevanja drvetom, odnosno drvnim proizvodima obezbedi sledljivost.

Sledljivost se obezbeđuje na osnovu dostupnosti podataka o:

- 1) subjektima ili trgovcima od kojih je kupio drvo, odnosno drvene proizvode;
- 2) trgovcima kojima je prodao drvo, odnosno drvene proizvode.

Trgovac o podacima iz stava 2. ovog člana vodi evidenciju koju čuva najmanje pet godina i stavlja je na uvid nadležnom organu.

III. NADZOR

Nadzor nad primenom zakona

Član 16.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo preko šumarskog inspektora u skladu sa zakonom.

Podaci utvrđeni prilikom inspekcijskog nadzora koji utiču ili mogu uticati na životnu sredinu predstavljaju podatke koji su javno dostupni.

Prava i dužnosti šumarskog inspektora

Član 17.

U vršenju poslova nadzora nad primenom ovog zakona šumarski inspektor ima pravo i dužnost da utvrđuje i proverava:

- 1) da li je stavljeno na tržište drvo koje je zakonito posečeno u smislu ovog zakona, odnosno drvni proizvodi dobijeni od tog drveta (član 7. stav 1);

2) da li subjekt uspostavlja i primenjuje sistem dužne pažnje kada stavlja na tržište drvo, odnosno drvne proizvode (član 8. stav 3);

3) da li subjekt održava i redovno procenjuje sistem dužne pažnje koji koristi (član 8. stav 4);

4) da li subjekt ima podatke o drvetu, odnosno drvnim proizvodima koje stavlja na tržište (član 10. stav 1);

5) da li subjekt procenjuje rizik od stavljanja u promet nezakonito posečenog drveta, odnosno drvnih proizvoda (član 11);

6) da li subjekt preduzima mere za ublažavanje rizika (član 12);

7) da li subjekt primenjuje sistem dužne pažnje (član 13);

8) da li sertifikacija ili drugi verifikovani sistem provere ispunjava propisane uslove (član 14);

9) da li subjekt čuva podatke iz člana 10. stav 2, člana 11. stav 3. i člana 13. stav 3. ovog zakona;

10) da li trgovac u svim delovima lanca snabdevanja drvetom, odnosno drvnim proizvodima obezbeđuje sledljivost (član 15. st. 1. i 2);

11) da li trgovac vodi evidenciju i čuva podatke (član 15. stav 3).

Šumarski inspektor vrši poslove iz stava 1. ovog člana u prostorijama subjekta, odnosno trgovca, kao i terenskim nadzorom.

Mere koje nalaže šumarski inspektor

Član 18.

U vršenju poslova iz člana 17. ovog zakona, šumarski inspektor je ovlašćen i dužan da:

1) naloži mere u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u primeni ovog zakona;

2) privremeno oduzme drvo i drvne proizvode kojima je izvršen privredni prestup, odnosno prekršaj;

3) podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredaba ovog zakona;

4) preduzme i druge mere u skladu sa ovim zakonom.

Mere iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana šumarski inspektor nalaže rešenjem.

Na pitanja inspekcijskog nadzora koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Nadležnost za rešavanje po žalbi

Član 19.

Na rešenje šumarskog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana donošenja rešenja.

O žalbi ministar odlučuje rešenjem u roku od 30 dana od dana dostavljanja žalbe.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

IV. KAZNE NE ODREDBE

Privredni prestup

Član 20.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako stavlja na tržište drvo, odnosno drvne proizvode dobijene od drveta koje je u smislu ovog zakona nezakonito posečeno (član 7. stav 1).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 200.000 dinara.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana, uz novčanu kaznu izriče se i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje privrednog prestupa, odnosno koji su nastali izvršenjem privrednog prestupa, kao i zabrana stavljanja na tržište drveta odnosno drvnih proizvoda od drveta.

Prekršaj pravnog lica

Član 21.

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne uspostavi, odnosno ne primenjuje sistem dužne pažnje kada prvi put stavlja drvo, odnosno drvne proizvode na tržište, na način propisan ovim zakonom (član 8. stav 3);

2) ne održava, odnosno redovno ne procenjuje sistem dužne pažnje koji koristi (član 8. stav 4);

3) nema podatke iz člana 10. stav 1. ovog zakona o drvetu, odnosno drvnim proizvodima koje stavlja na tržište;

4) ne čuva podatke iz člana 10. stav 2. ovog zakona, odnosno ne stavlja ih na uvid nadležnom organu;

5) ne vrši procenu rizika prilikom stavljanja u promet drveta, odnosno, drvnih proizvoda (član 11. st. 1. i 2);

6) ne čuva podatke iz člana 11. stav 3, odnosno ne stavlja ih na uvid nadležnom organu;

7) ne preduzima odgovarajuće mere za ublažavanje rizika (član 12);

8) ne ažurira sistem dužne pažnje (član 13. stav 1);

9) ne obezbeđuje pristup podacima o svakoj isporuci (član 13. stav 2);

10) ne čuva podatke iz člana 13. stav 3. ovog zakona, odnosno ne stavlja ih na uvid nadležnom organu;

11) ne popunjava izjavu o primenjenom sistemu dužne pažnje za drvo, odnosno drvne proizvode koje stavlja na tržište i ne stavlja je na uvid nadležnom organu (član 13. st. 4. i 6);

12) koristi sertifikaciju ili druge verifikacione sisteme provere koji ne ispunjavaju propisane uslove (član 14);

13) ne obezbedi sledljivost podataka u svim delovima lanca snabdevanja drvetom, odnosno drvnim proizvodima (član 15. st. 1. i 2);

14) ne vodi evidenciju o podacima i ne čuva podatke o svim delovima lanca snabdevanja drvetom, odnosno drvnim proizvodima (član 15. stav 3).

Prekršaj preduzetnika**Član 22.**

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako izvrši radnje iz člana 21. ovog zakona.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Usklađenost sa propisima Evropske unije****Član 23.**

Ovaj zakon je usklađen sa načelima iz:

1) Uredbe (EZ) 995/2010 Evropskog parlamenta i Saveta od 20. oktobra 2010. godine, kojom se utvrđuju obaveze subjekata koji stavljaju na tržište drvo i proizvode od drveta;

2) Sprovedbene uredbe Komisije broj 607/2012 od 6. jula 2012. godine o detaljnim pravilima za sistem dužne pažnje i učestalost i vrste provera nadzornih organizacija, kako je predviđeno Uredbom (EU) broj 995/2010 Evropskog parlamenta i Saveta kojom se utvrđuju obaveze subjekata koji stavljaju na tržište drvo i proizvode od drveta.

Usklađivanje poslovanja**Član 24.**

Pravna lica i preduzetnici dužni su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskih akata**Član 25.**

Podzakonski propisi koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona doneće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja propisa**Član 26.**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za stavljanje drveta i drvnih proizvoda na tržište Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 51/25).

Stupanje na snagu zakona**Član 27.**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.